

Жоҳилият шартномаси

05:00 / 14.03.2017 2621

Абдурроҳман ибн Авф розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

**«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:
«Мен амакиларим билан бирга мутойибийн шартномасига ҳозир
бўлганман. Мен уни, менга қизил туялар бўлса ҳам, бузмоқчи
эмасман», дедилар».**

Шарҳ: Ушбу ривоятнинг «Ал-адаб ал-Муфрад»да келган матнида «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам» жумласи тушиб қолган экан. Аммо имом Аҳмаднинг ривоятида бор экан. Шунинг учун қўшиб қўйишга жаръат қилдик. Чунки шартномага Абдурроҳман ибн Авф эмас, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам амакилари билан қатнашганлари маълум ва машҳур.

«Мутойибийн» иборасини «хушбўй суртувчилар» деб таржима қилсак асл маънога яқинроқ бўлади.

Бу ҳадиси шарифда сўз кетаётган шартноманинг тарихи қуидагича.

Қурайшга мансуб тўққизта уруғ – жумладан, Бани Ҳошим, Бани Зухра,

Бани Тиймлар пайғамбарлик келишидан бир муддат олдин тўпланишди. Бунга Бани Абду Маноғнинг Бани Абдуд Дордан ҳожиларга сув бериш ва байроқни олишга уриниши сабаб бўлган эди. Ўшанда тўпланганлар бир идишга хушбўй қуишиб қўлларини унга ботирдилар ва олиб Каъбага урдилар. Сўнг идишни Умму Ҳакийм бинти Абдулмуттолиб орқали Бани Абду Маноғга юбордилар. Шунинг учун уларнинг шартномаси «Ҳилфу Мутойибийн» - «Хушбўйчилар шартномаси» деб аталиб қолди.

Маккага зубайдлик бир киши тижорат ила келди. Унинг молини Осс ибн Воил Саҳмий сотиб олди. Аммо пулинин бермади. Ҳалиги одам бошқалардан ёрдам сўради.

Шартномачилар Абдуллоҳ ибн Жадъоннинг ҳовлисида жамландилар ва Маккада унинг аҳлидан ёки келгиндиларидан ким зиумга дучор бўлса, албатта золимга қарши унга ёрдам беришга аҳдлашдилар. Ана ўша шартномачилар ичида Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам бор эдилар.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам пайғамбар бўлишларидан олдин «Ҳилфул фузул» деб аталаган шартномага ҳам қўшилганлар. Бу шартноманинг номи уланинг иштирокчиларининг исмларидан олинган. Чунки унда Фазл ибн Ҳорис, Фазл ибн Вадоъя ва Фазл ибн Фазола каби кишилар қатнашган ждилар.

Демак, ёр-дўст, биродар бўлиб, бир гуруҳ бўлиб тўпланиб, яхшиликка, ўзаро ҳамкорликка аҳдлашиб, шу аҳдда туриб, бир-бирига ёрдам бериш, бу жамоанинг ҳаққини, манфаатини ҳимоя қилиб юриш ҳам яхши иш ҳисобланар экан.

Бундай муносабатлар жамият аъзолари ўртасидаги ўзаро муҳаббатни, ўзаро алоқаларни мустаҳкамлаш учун хизмат қилгани учун ровий буни бошқа неъматлардан кўра устунроқ турар экан.

Яхшилик йўлида бошқалар билан ҳам ҳамкорлик қилиш мумкин экан.